

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.581/2016/5.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Fejes János ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Fodor Márta jogtanácsos

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetése
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.350/2016/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.546/2015/14.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.350/2016/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 214.900 (kettőszáztizennégyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1973. október 1-jétől állt munkaviszonyban az alperesnél. Utolsó munkaköre rakodókezelő volt, munkáját az e. és a sz. rakodón végezte. Az E.M. rakodón egyedül végezte a rakodókezelési, anyagmozgatási, és készletmozgatási adminisztrációs feladatokat. A 2008. július 3-ai munkaköri leírás szerint feladata a munkaterületén a szállítási feladatok szervezése, események, teljesítmények bizonylatolása, elszámolása, készletek kezelése, a társaság és az állami tulajdon védelme. Felelős a rakodón történő szállítások megszervezéséért, az árukészlet szakszerű tárolásáért, kezeléséért és megőrzéséért. Gondoskodik a rábizott vagyon pontos nyilvántartásáról leltári és elszámolási kötelezettség mellett.
- [2] A rakodás egész nap folyamatosan zajlott, akkor is, amikor a felperes az e. rakodón nem volt jelen. A munkavégzésben, az adminisztrálásban, a rakodás megszervezésében nem volt segítségé. Az e. rakodót csak három oldalról zárja kerítés. A fahasználati műszaki vezető ellenőrzési tevékenysége során 2011. szeptemberéig az e. rakodón természetben tárolt famennyiségnél eltérést nem tapasztalt. A felperes sem jelentett lopást, rendkívüli eseményt, vagy az ott tárolt famennyiségben bekövetkező olyan csökkenést, változást, amelynek az oka ismeretlen.
- [3] A rakodón az alperes évente tart rendes leltárt, azt a 2011. szeptember 19-étől 22-éig tartó időszakra rendelték el. Ekkor a felperesnek normán belüli hiánya volt. A leltárt azonban meg kellett ismételni, amelyre 2011. november 9. és 11. között került sor. A leltár kiértékelése a készletben 121 köbméter hiányt mutatott. A felperes a soronkívüli leltár eljárás szabályosságát nem vitatta, új leltár felvételét nem kérte. A 2011. november 10-én tett észrevételében a tárolt akác tűzifánál beszáradásra és kéreghullásra hivatkozott 8 %-os mértékben, továbbá arra, hogy a sz.M. rakodón is dolgozott, többfelé kellett mennie, ezért nem tudott figyelni a készletre. Utalt arra, hogy a választék-különbözet azért van, mert többféle választékot kell minősítenie, bizonylat nélkül azonban faanyagot nem adott ki.
- [4] 2011. november 21-én a munkáltató a szakszervezet tisztségviselőivel folytatott konzultációt követően rendkívüli felmondást adott ki a felperesnek. Ennek indokolása tartalmazza, hogy a rakodón 121,56 köbméter normán felüli hiány keletkezett. Rögzítette továbbá: „Ön az e.M. rakodó kezelőjeként felelős a rakodó mindenkorai rendjéért, az árukészlet szakszerű tárolásáért, kezeléséért, és megőrzéséért. Rakodókezelőként minden rendkívüli eseményt köteles az erdészeti igazgatóságra írásban jelenteni. A lefolytatott leltározás eredménye alapján megállapítható, hogy a lényeges munkaköri kötelezettségeit súlyosan, és jelentős mértékben megszegte, hiszen nagy mennyiségű, 121,56 köbméter hiánya keletkezett a rakodón. Továbbá a november 21. napján munkáltató

által biztosított lehetőséget, mely szerint a leltárhiány kapcsán védekezését előadja, azok a súlyos munkaköri kötelezettsége alól nem mentesíthetik.”

- [5] A munkáltató a rendkívüli felmondással egyidejűleg a bekövetkezett hiány eredetének feltárása érdekében a felperes ellen hűtlen kezelés bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt tett feljelentést. A nyomozás során kirendelt könyvszakértő véleménye szerint a hiány, a felmerült kár 2.203.055 forint. A K. Járási Ügyészség 2012. március 7-én kelt határozatával a nyomozást megszüntette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresete a rendkívüli felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként 10 havi átlagkereset, 100 nap felmondási időre járó átlagkereset, 7 havi végkielégítés, továbbá elmaradt munkabér megfizetésére irányult. Hivatkozása szerint a rendkívüli felmondás indoka valótlan és okszerűtlen. Az intézkedés indoka a leltárhiány, amely rendkívüli felmondás alapjául nem szolgálhat, a munkaköri kötelezettségeit nem szegte meg vétkeesen.
- [7] Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a felmondás indoka összefoglaló jellegű, az nem a leltárhiány, hanem a 2011. szeptember 30. és 2011. november 9. közötti időszakban a készletek szabályos kezelésének, nyilvántartásának, szakszerű tárolásának, a felperesre bízott vagyon védelmének elmulasztása, a munkaköri leírás pontjának elmulasztása. A rakodón található tényleges famennyiség és az iratokban lévő nyilvántartás szerinti mennyiség eltérése kirívóan nagy volt, ez szakszerűtlen munkavégzésre utal, és az utóbb bebizonyosodott hiányból következtethetően nyilvántartásvezetési szabálytalanságot jelent.
- [8] A perben a munkáltató a felperes terhére felrótta, hogy 1.) a 2011. évi rendes és rendkívüli leltár között rendkívüli eseményt nem jelzett; 2.) nem gondoskodott a rakodói készlet megőrzéséről, a rakodó hátsó kapuit nem zárta; 3.) nem volt pontos faanyag-nyilvántartás; 4.) a két leltár között sem minőségromlást, sem mennyiségi hiányt nem jelzett, a leltár után arra hivatkozott, hogy nem tudott figyelni a készletekre; 5.) munkaköri feladata volt, hogy a kiszállításkor meggyőződjön, milyen mennyiségű, minőségű faanyagot raknak fel. E kötelezettségét megszegte, a készletnyilvántartás hiánya neki felróható.
- [9] Az alperes a viszontkeresetében kérte a megelőző eljárás alatt megfizetett 5.122.845 forint visszafizetésére kötelezni a felperest.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] A megismételt eljárásban a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.546/2015/14. számú ítéletével a felperes keresetét

elutasította, és a felperest az alperes viszontkeresete szerint marasztalta. Megállapította, hogy az 542.500 forint eljárási illeték és az előlegezett költség az állam terhén marad.

- [11] Az elsőfokú bíróság a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 96. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra hivatkozva megállapította, hogy a per anyagává tett büntetőeljárás iratai alapján rögzíthető, hogy a felperes 2011. szeptember 30. és november 9. között a rakodón rendkívüli eseményt nem jelzett. Emellett maga sem hivatkozott arra, hogy ebben az időszakban falopás, mint rendkívüli esemény bekövetkezett volna. A kihágási naplóba kötelezettsége ellenére sem tett falopás észlelésével összefüggő bejegyzést.
- [12] Nem találta megalapozottnak a felperes azon hivatkozását, hogy a rakodó hátsó kapuinak zárása elmaradásáról a munkáltatónak folyamatosan tudomása volt. Ezzel ellentétes tényt igazolt R.J. igazgató.
- [13] A nyilvántartás pontosságával összefüggésben kifejtette, hogy a felperes maga hivatkozott arra, hogy bár a munkateher viszonylag jelentősebb volt 2011-ben, azonban segítséget az alperestől nem kért, mindössze szóban jelentette a munkateher nagyságát. B.I. tanúvallomása is alátámasztotta, hogy a felperest a habitusa gátolta abban, hogy nagy munkateher esetén segítséget kérjen. Emellett maga utasította, hogy a kihágási naplót vezesse, feljelentés történjen ha lopás fordul elő.
- [14] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2010. augusztásig nagy volt az e. rakodón a munkateher, azonban emellett is két szállítás között a nyugalmasabb időszakban nem volt akadálya a bizonylatolási kötelezettség teljesítésének.
- [15] A vagonokba történő pakolásnál ha nagyobb mennyiségű faanyagot rakodtak a vagonokba, és a szállítókon nem ennek megfelelő mennyiséget tüntettek fel, ez is kötelezettségszegést jelent a valótlan adatrögzítés miatt.
- [16] A két leltár közötti mennyiségi hiánnyal összefüggésben a minőségromlást és kéreghullást maximum egyszer, többlethiány jegyzőkönyv kiállításával kellett és lehetett volna jelezni. Az adminisztrálás hiányában azonban utóbb erre sikerrel hivatkozni nem lehet.
- [17] Az elsőfokú bíróság a felperes terhére értékelte, hogy a rakodó hátsó kapuit nem zárta, amely tényről a munkáltató nem tudott, valamint kötelezettséget szeptett azzal, hogy az általa vezetett faanyag-nyilvántartás pontatlan volt, továbbá a kiszállított faanyagnál nem győződött meg annak mennyiségéről és minőségéről. E két ok vezethetett arra, hogy a két leltár közötti időszakban nagy mennyiségű faanyag nem volt fellelhető a rakodón. Túlzott munkateher nem szolgálhatott magyarázatul az ilyen mértékű hiány keletkezésére. A megvalósult kötelezettségszegések kellő súlyúak voltak ahhoz, hogy a munkáltató rendkívüli felmondással a felperes munkaviszonyát megszüntesse.

- [18] A felperes fellebbezése folytán eljárta Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.350/2016/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, az állam által viselt eljárási illetéket 823.000 forintra felemelte. Megállapította, hogy a fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.
- [19] A törvényszék nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, miszerint a felperes nem bizonyította, hogy az alperesnél eltűrt gyakorlat volt a rakodó hátsó kapuinak nyitva tartása, ez ugyanis 2011. novemberéig gyakorlat volt. A korábbi vezetés ezzel összefüggésben az ellenőrzési kötelezettségét elmulasztotta.
- [20] Ezen megállapítás mellett is egyetértett az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetéssel a rendkívüli felmondás megalapozottságáról.
- [21] A törvényszék utalva a felperes jegyzőkönyvben tett előadására, miszerint a nagy összegű hiány arra volt visszavezethető, hogy a szállításkor a valóságtól eltérően több faanyagot tüntettek fel papíron, ez vezethetett a jelentős mennyiségi eltéréshez. Ez a nyilatkozat önmagában alátámasztja az ellenőrzésre vonatkozó munkaköri kötelezettség elmulasztását azzal, hogy a felperes több évtizedes rakodókezelői gyakorlattal rendelkezett, és így a jelentős mennyiségű hiányt mindenképpen észlelnie kellett különös tekintettel arra, hogy nem tette vitássá az alperes fellebbezési előadását, miszerint a 120 köbméternyi hiány 20 teherautónyi faanyagmennyiséget jelent.
- [22] A felperes a fellebbezésében maga is előadta, hogy ha túl magas volt a M. rakomány, akkor személyesen ment ki a rakodógéppel, és a rakományt átforgatta. Ez a nyilatkozat azt támasztja alá, hogy a felperes felismerte azt, hogyha a megpakolt rakomány nem az előírásoknak megfelelő, és ilyenkor intézkednie kellett.
- [23] A felperes ugyan hivatkozott a nagy munkateherre, de maga sem állította, hogy azt írásban a munkáltató felé jelezte volna, szóbeli kérését pedig a tanúk (B.I. és R.J.) nyilatkozata nem támasztotta alá. Amennyiben a felperes úgy mérte fel, hogy nincs szüksége segítségre, saját magának kellett volna a munkáját úgy megszerveznie, hogy a munkaköri kötelezettségeit teljesíteni tudja.
- [24] A megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítás adatai alátámasztották az alperes előadását, miszerint a felperes a munkaköri kötelezettségszegései miatt nem észlelte időben a készlethiányt, és nem tudta kideríteni annak valós okát. Ezért a rendkívüli felmondás megalapozott volt, így a viszontkereset szerint jogszerűen marasztalta a felperest az elsőfokú bíróság.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [25] A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével a keresetének megfelelő új határozat meghozatalára irányult. Álláspontja szerint megalapozatlanul róják fel a bíróságok, hogy a leltárak közötti időszakban rendkívüli eseményt nem jelzett. Ez azért történt, mert ilyenről nem volt tudomása, de

rendkívüli eseményre az alperes sem hivatkozott. A lopásra, mint a hiány egy lehetséges okára hivatkozott, de ezzel összefüggésben a fellebbezésében előadottakat változatlanul fenntartotta.

- [26] A faipari szakértő úgy nyilatkozott, hogy az iratok alapján a faanyag-nyilvántartás a rakodón az előírásoknak megfelelt. Azzal, hogy a másodfokú bíróság szerint a valós adatokkal a nyilvántartást összevetve eltérés mutatkozott, a törvényszék tulajdonképpen a leltárhiánnyal tekintette igazoltnak a felperes kötelezettségszegését. Ugyanakkor a leltárhiány nagy mértéke önmagában a kötelezettségszegést nem bizonyíthatja.
- [27] A felperes a leltározást követően valóban lehetséges okként vetette fel a beszáradást és a minőségromlást. Ezek köztudomású tények, így ezt külön nem kellett a felperesnek jeleznie. Nem róható a terhére, hogy a változást nem érzékelte, mert ez a munkáját ellenőrző B.I.-re is igaz.
- [28] Az alperes utasítására kellett a beérkező szállítmányokat közvetlenül a vagonba pakolni, ennek következtében nem lehetett minden esetben ellenőrizni a berakodott mennyiséget.
- [29] Az alperes által bevezetett munkaszervezés eredményeként kellett két munkahelyen dolgoznia, ezért nem volt szükséges figyelmeztetni a munkáltatót, hogy ez az átvétel rovására mehet. A munkavállaló pedig nincs abban a helyzetben, hogy az utasításokat megkérdőjelezze.
- [30] Azt, hogy nagyobb mennyiséget rakodtak a vagonokba, ezt sem a felperes, sem az alperes nem tudta a rendkívüli felmondás időpontjában, így annak ez nem is lehetett az indoka.
- [31] Az alperes csak másfél évvel a per kezdete után nevezte meg a felperes által elkövetett kötelezettségszegéseket, de ezek a rendkívüli felmondásban nem szerepelnek, ezért ezek csak „ötletelésnek” tekinthetők, nem pedig tényközlésnek. A faipari szakértő véleménye is 2012. decemberében, a könyvszakértői pedig 2012. márciusában készült, ezek szintén nem lehettek a rendkívüli felmondás alapjai.
- [32] A rendkívüli felmondás időpontjában a felek csak annyit tudtak, hogy leltárhiány van. Az alperes e ténnyel önmagában bizonyítottanak tekintette a kötelezettségszegést.
- [33] A fentiek alapján a felperes szerint a jogerős ítélet az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjába, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (5) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe, 235. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [34] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult, perköltség igényt nem érvényesített.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [35] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [36] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a

felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

- [37] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [38] Mindezen követelményeknek nem felel meg, ha a fél a jogi érvelését nem a szerinte megsértett jogszabályhelyre vetítve adja elő, annak megtételekor a megsértett jogszabályhelyet nem jelöli meg, a jogi érvelésétől elkülönülten előadása végén sorolja fel az általa megsértettnek állított jogszabályhelyeket, továbbá a Kúria csak a felülvizsgálati kérelemben előadott érvelést értékelheti, a korábbi beadványokra utalást nem.
- [39] A felperes felülvizsgálati kérelme a Pp. 235. § (1) bekezdése és a Pp. 3. § (5) bekezdése megsértésével összefüggésben érvelést nem tartalmazott, így ezen hivatkozásával a Kúria a felülvizsgálati eljárásban nem foglalkozhatott.
- [40] A felperes állította a Pp. 206. § (1) bekezdésének és az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjának a megsértését is arra hivatkozással, hogy a terhére rótt kötelezettségszegéseket nem követte el, továbbá hogy erre alapozva a munkáltató intézkedése jogellenes. Ezen felülvizsgálati érvelése azonban alaptalan.
- [41] A megismételt eljárást először elrendelő Mfv.I.10.297/2014/4. számú végzésében a Kúria kifejtette, hogy a perben az alperes a rendkívüli felmondás összefoglaló indokát nem bővítette jogellenesen azzal, hogy a beadványában megjelölte, hogy a felperes a munkaviszonyból származó kötelezettségeit miként szegte meg. A rendkívüli felmondás összefoglaló módon tartalmazta indokként a nagy mennyiségű hiányt okozó, a rábizott árukészlet szakszerű tárolását, kezelését, megőrzését, pontos nyilvántartását szolgáló

munkaköri kötelezettségek megszegését, elmulasztását indokként, mely okokat a perben konkretizálhatta. Ezért a felperes ezzel ellentétes felülvizsgálati érvelése megalapozatlan volt.

- [42] A bíróságok a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok (tanúvallomások, okiratok, büntetőeljárás iratai, a felek személyes előadásai) bizonyító erejét a maguk összességében értékelik, és a per összes releváns körülményére figyelemmel - meggyőződése szerint - bírálják el, mérlegelik, hogy az egyes bizonyítékok közötti ellentét miként oldható fel [bizonyítékok szabad mérlegelésének elve, Pp. 206. § (1) bekezdés]. E mérlegelés legfőbb korlátja a bíróság indokolási kötelezettsége [Pp. 221. § (1) bekezdés]. Az ítélet indokolásából ugyanis világosan ki kell tűnni, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bíróság irányadónak tekintett. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, újabb egybevetésére nincs jogi lehetőség, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutott-e (BH2012.173., Mfv.I.10.300/2016.).
- [43] Jelen esetben az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése során nyilvánvalóan és alapvetően téves következtetésre nem jutottak, ezért a felülvizsgálati kérelem jogszabálysértés megállapítására nem adott módot.
- [44] A felperes személyes előadása tükrében helyesen következtettek arra, hogy a nagy szakmai tapasztalat, több évtizede fennálló rakodókezelői gyakorlat mellett a felperes alappal nem hivatkozhat a jelentős mennyiségű eltérés (20 teherautónyi faanyag) észlelésének elmulasztásában vétlenségére. Mulasztása az ellenőrzés terén nemcsak a faanyag rakodásában, hanem a rendkívüli esemény észlelésének elmaradásában is megállapítható. Az általa perben hivatkozott munkaszervezési probléma esetén különös gonddal kellett volna e kötelezettségeinek eleget tenni.
- [45] A fentiek alapján az eljáró bíróságok jogszerűen állapították meg, hogy a rendkívüli felmondásban a felperesnek összefoglaló módon felrótt kötelezettségszegést, amely a leltárhiányt eredményezte, az alperes a perben bizonyította. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [46] A pernyertes alperesnek a felülvizsgálattal összefüggésben költségigénye nem volt, így az erről szóló határozathozatalt a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdés alapján mellőzte.
- [47] A felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. június 7.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró